

BISERICA și ȘCOLA.

Foiă bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 5 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 cor. v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacțiun

„BISERICA și ȘCOLA.”

Er banji de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD

Teren de muncă.

Toate sunt în mâna Domnului, în mâinile Tatălui celui ceresc, care spre mulțumire vremelnică și pentru pregătirea fericirii eterne a făpturei sale alese întocmit-a lumea pământească.

Dar ca din darurile hărăzite să ne putem înfrupta, ca vrednici să fim de a ne bucura de aceste daruri, lăsatu-sa omului voința liberă pentru a-și întocmi el rosturile vieții și după vrednicia sa și credința sa să-i fie traiul și mântuirea.

În lumea aceasta mare, multe sunt greutatețile și piedecile cu cari omul are să lupte pentru a găsi adevăratul drum care îl duce spre bine, și nu odată greșala sau nepriceperea îl duce la mari suferințe și nevoi, îl duce chiar la pierzare. De aceea, după cum Dumnezeu a lăsat omului tovarăș pentru viață, omnirii a lăsat apostoli, cari să le fie îndreptători și conducători.

Ear „păstorul bun își pune sufletul pentru oile sale.”

Apostoli prin rolul, menirea și datorința lor, în mijlocul poporului nostru, să fie preoții.

Capete luminate, în mijlocul poporului, cu dragoste și burătate să îndrepteze pașii lui, și în greul vieții povețe și îndemuri să-i dea pentru cele bune și de folos, cu atât mai vârtos cu cât trăesc mai apropiați și se bucură în întâiul rând de încrederea poporului.

Vieța poporului nostru din ce în ce mai grea se presintă, și o îndreptare, o îndrumare a ei spre mai bine trebuie să se facă: găsirea drumului spre mulțumirea vremelnică . . .

Legat cu soarta sa de petecul de pământ pe care s'a născut, poporul nostru veacuri de-a rândul pe acesta l'a cunoscut, pe acesta l'a cultivat.

În cursul vremilor înse, cu progresul lumii, avântul și bunăstare și-au găsit și alte cărări, pe cari se câștigă mulțumirea vremelnică, care în forma

ei de azi este: tăria și superioritatea, în concurența dintre oameni, cum și dintre neamuri.

Ne bărut a rămas acest drum de poporul nostru, căci nimeni nu i-a deschis ochii pentru a se apuca de lucru și pe această cale, și pentru că era o cale nouă de el încă necunoscută. Un nou teren de muncă: și unde e muncă e spor și progres. Dar dela desrobire, fii poporului nostru au rămas sau plugari sau s'au făcut cărturari, brăzdând cu plugul moșia strămoșască, dince înce mai mică, din generație în generație, sau cu învățătura ajungând la modeste situațiuni.

Și pe când în lumea toată vedem cum se grămădesc averile în jurul comerțului și industriei, formând tot atâtea vine de putere la alte neamuri, noi am rămas în urmă; ba pe când alții se 'ntăresc, noi dăm înapoi, căci nu numai pas nu ținem, dar nici să-i urmărim nu ne-am încercat.

Dar un și mai mare neajuns suferim în n. ma acestei slăbii în lupta vieții. Pe când alte neamuri puterile și inchiagă, avind un strat puternic de negustori și meseriași, care formează trecerea dela țărani la cărturari, — pe atunci la noi nu există acel chiag de clasă mijlocie, puternică și bogată prin învîrtirea banului; noi am rămas numai la coarnele plugului sau la condei.

Mare este acest neajuns, căci dela multe daruri hărăzite vieții unui neam ne ține departe, și tărie n'avem, din această cauză, de a ne întocmi rosturile vieții după a noastră voință, pentru împlinirea misiunii noastre.

Va trebui deci să ne îndreptăm silințele pentru a porni pe fii neamului nostru pe calea negoțului și a meseriei, căci multă putere vom câștiga printr'aceasta, întregind cadrul poporului și formând prin bogăție tărie și încredere în sine, energie pentru a putea pune pe calea bună și sigură viitorul neamului, — prin bunăstarea fiilor săi.

Progresul singuraticilor membrii la un loc, formează progresul unui popor; și cu cât mai mulți

se vor da unei ocupațiuni, mai mulți, cari prin origine, sentimente și credință se grupează la un loc, vom avea o tărie, o forță și nu chiag mai puternic. Să îmbrățișăm deci meseriile și negoțul, să desfășurăm tărie de voință spre a face cuceriri pentru neamul nostru și pe acest teren, să lucrăm pentru întărirea noastră, să pregătim mulțumire vremelnică, — să pregătim societatea noastră pentru concurența vieții, pentru a-se putea manifesta pe toate terenele, căci atunci ne vom face datoria pentru fiii poporului și credința noastră, pentru neam o datorință împlinim.

Ear pentru aceasta în întâiul rînd ne adresăm conducătorilor firești ai poporului, cari trăesc mai apropiați și se bucură de încrederea poporului: Indemnați oamenii, să-și dea copiii la negoț și meserii, căci al vostru este să fiți îndreptători și conducători.

Drumul pornit odată, vrednici vor fi fiii poporului de a-și întocmi rosturile vieții.

Mergând — învățați poporul...!

Congresul național-bisericesc.

Sedința V. 5/18 Octombrie.

Sedința se deschide la oarele 10 a. m. sub presiul ordinar.

Protocolul anterior după cetire se autentifică. La ordinea zilei comisia organizatoare. Referentul P. Cosma citește raportul consistorului mitropolitan cu privire la înființarea a trei episcopii nouă.

„Congresul decide înființarea a trei eparchii nouă pe teritoriul mitropoliei, și anume: una cu reședința în Timișoara, alta cu reședința în Orade și a treia cu reședința în Cluj.“

„In acest scop însărcinează pe consistorul mitropolitan, ca să elaboreze un plan esact și detaliat asupra modului și tuturor condițiunilor de realizare practică a acelor eparchii, arătându-ne mijloacele și garanțele de înființare și susținere a lor, și să-l presinte proximalui congres“.

Deputatul Mihail Cirlea arată că înființarea de eparchii ar reclama o schimbare mare în organismul nostru bisericesc. Intre împrejurări favorabile înmulțirea eparchiilor și chiar a consistoriilor ar fi un mare bine, ar însemna crearea de foculare culturale nouă. Dar' bine să ne însemnăm, că în fruntea eparchiilor ajung și oameni cari nu întrunesc simpatia obștei și astfel ne putem îngreuna și poziția proprie. Propune amânarea chestiei pe alte timpuri mai oportune.

V. Babeș. E convins că putem decide în merit fără modificarea statutului. Legislațiunea statului nu se amestecă în organizarea internă a unei biserici. Avem emple de acesta*).

Ca unul, care de mult se ocupă cu istoria, e competent a accentua, că din sinul bisericii au purces totdeauna tendențele de organizare.

Noi, biserica, avem să ne îngrijim de crearea instituțiunilor pentru progresul general. Consistorul din Orade s'a urzit prin congresul dela Timișoara dela 1791, prin

* Reproducem întocmai după „Telegraful Român“ discuțiunile următoare asupra acestei chestiuni, care atât de mult escită ambițiunile unora, ca să nu ni se atribue denaturarea sau schimonosirea lucrului.

un memoriu de gravamine ale bisericii ortodoxe din țară. — La 1791 a și fost înființat. Noi putem și azi să înființăm, mai ales dacă nu vom cere bani dela stat. Dar statul are mare interes chiar să ne ajute, căci numai noi, biserica, îi putem face servicii de creștere morală a cetățenilor. La despărțirea de Sêrbi ni-au și promis, atât Forgács cât și Schmerling, ajutoare bănești, numai să ne organizăm.

Nicăiri nu-'s așa mari, în toată lumea, eparchiile, ca la noi. Toate șapte eparchiile sêrbești nu-'s cât archidieceasa noastră. Diecesa dela Buda are 13.000 de credincioși în 11 comitate. În România sunt mărișoare eparchiile, dar acolo nici pe departe nu au episcopii acel lucru ca la noi și au și archierei titulari ajutători. Imprejurările sunt grele și ne trebuie generali pe cari îi putem căpeta. Șaguna în testamentul său de aceea a lăsat fondul nouelor eparchii, ca să le înființăm. Având bazele trebuie să continuăm edificiul. Mijloacele vor veni. Archidieceasa se susține în un timp cu 4000 fl. bani rei, și eată cum ne-am dezvoltat. Virtuțile înaltă biserica, nu numai banii. Prin bani s'au prăbușit odinioară cele mai tari instituțiuni. Se nu ne legăm absolut numai de materie. Noi trebuie și putem face episcopii nouă și nu-i lipsă să schimbăm Statutul organic. Lăsăm nrul deputaților congresuali tot 90. Dela valoarea oamenilor atêrnă corporațiunea, nu dela numărul lor. Consistoriile sunt organe administrative și după ce le-am făcut le notificăm în toate părțile, ca și înființarea unui protopopiat. Și apoi poporul pretinde aceasta și dorința lui trebuie împlinită, ca să nu rămânem fără el, neglijindu-l, căci fără el n'avem nici o valoare. Oameni să fim și putem totul esopera, căci e în interesul nostru și al statului. Solidari să fim. Deci să decretăm înființarea și să începem lucrul pe toată linia. Prin luptă vom progresa, ne vom întări. Propune acceptarea propunerii consistorului mitropolitan, căci asupra necesității nu încapă nici o îndoială. Chiar și numai eventuale consistorii pot face mult. Consistorul din Oradea-mare a susținut spiritul românesc al Bihariei, chiar când era sub episcopia catolică, străină. Să vrem și vom putea. Spirit, avânt să avem, mijloacele vor incurge.

Budințan accentuează imensa importanță a afacerii Motivarea unui atevorbitor schimbă firul istoric al afacerii și duce ad acta întreagă chestiunea, care a preocupat dela Marele Andrei pe toți oamenii nostri de valoare, constatând aceia necesitatea dezvoltării noastre. E de părerea că nimic n'avem să schimbăm. Abandonând afacerea decretării de înființare a eparchiilor am desavna pe toți bărbații nostri cari au întemeiat mitropolia. Cere să nu ne abatem dela ideea eparchiilor nouă.

Cavalerul Pușcariu: Șaguna a făcut fortăreața statului, dar tot el a pus și baza înființării eparchiilor nouă; deci el ni-a dat să înțelegem că putem face eparchii nouă fără prăbușirea fortăreței. Să facem la timp oportun vrem toți, dar să dăm înainte, să nu stăm cu mâna 'n sin, să mergem înainte cu chestia și să pregătim totul, ca eventuale împrejurări favorabile să ne aștepte pregătiți de realizarea ideei.

Dr. Farcaș cere, că a III eparchie să nu fie la Cluj, ci cu reședința în Dej. Motivează propunerea cu împrejurarea, că Dejul e centrul protopopiatelor, din cari se contemplează înființarea eparchiei nouă pe teritoriul archidiecesei. Acolo suntem mai espuși. Afară de aceea la 6—7 km. de Dej, la Vad, a mai fost episcopie în timpurile antice. Nu-i lipsă să centralisăm și noi ale noastre instituțiuni acolo, căci noi purcedem din motive morale; să lucrăm în favorul poporului, care are lipsă de un centru ortodox în acele părți.

Almășan apără ideea de-a fi Clujul centrul eparchiei, căci acela e un centru de cultură, în jurul căruia se

grupează și alte confesiuni și dela un astfel de centru putem și noi profita mult, fără să perdem din interesele confesionale.

Dr. Oncu scoate la iveală, că pentru înființarea de consistorii nu este indispensabilă aprobarea mai înaltă.

Referentul Cosma combate pe dl Cirlea, arătând, că eventuala înființare n'are să fie azi, deci n'are să se teamă de ceea-ce a accentuat. §. 142, în Statut se cuprinde și consistorul din Oradea, și astfel și cele înființându-se vor trebui înartulate. Cu privire la reședințe, zice că acelea se pot designa ulterior.

I. P. S. Sa mitropolitul arată, că multe chestiuni importante, debătute în congres, s'au finalizat, numai înființarea episcopioilor noue e și azi actuală, neisprăvită. Dovadă, că e grea. Cu toate acestea nu-i permis s'o în gropăm, ci trebuie să facem un pas înainte, fără a avea temere de nesucces. Pe câtă vreme vom avea ținuta corectă de până acum să sperăm și să fim convinși, că vom avea și spriginul celor competenți, cari vor vedea, că dezvoltarea noastră e în interesul nu numai al bisericii, ci și al țării. Trecând la votare, deputatul Cirlea își retrage propunerea și Congresul primește propunerea comisiunii.

Aceeași comisiune prin referentul Dr. N Oncu referă asupra proiectului pentru un nou regulament de procedură judecătorească în cauze matrimoniale, necesitate prin legile politico-bisericești. — Propune primirea Regulamentului și aplicarea provisorie a lui cu abrogarea regulamentului din 1878.

După mai multe discuțiuni se primește proiectul, aplicându-se în mod provisor.

Ședința VI. 5/18 Octombrie, după amiazi.

Notarul Russu Șirianu citește protocolul ședinței anterioare care se autentifică. Urmează continuarea raportului comisiunii organizatoare. Referentul arch Aug. Hamsea espune dispozițiile luate de eparchiile singuratice cu privire la îmbunătățirea dotațiunii protopopilor tracțuali. Se ia spre știre

Cu privire la întregirea dotațiunilor parohiale cu mijloace bănești din vistieria statului, espune întreg modul de procedere a dieceselor pentru executarea concludului congresului estraordinar Nr. 14/899. Congresul ia la cunoștință stadiul actual al afacerii în sensul dorinței congresului ultim, așteptând, ca la timpul său să se notifice finalizarea ei.

Cu aceste ședința de după prânz se încheie.

Ședința VII. 6/19 Octombrie.

I. P. S. Sa mitropolitul răspunde la interpelarea dlui P. Cosma astfel:

„Mărit congres! Deși după vederile mele, cauza așa numitei rente a bisericii Sf. Nicolae din Brașov, în care am fost interelat din partea dlui deputat Parteniu Cosma, în stadiul ei actual încă n'ar fi de competența congresului, ci a sinodului archidieceșan, totuși din considerare la însemnătatea ei cea mare, cum și din stima către măritul congres, pe cât ajung informațiunile mele îmi iau voe a da următorul răspuns:

„Precum se știe, biserica Sf. Nicolae din Brașov încă din timpuri mai vechi primia dela statul român, o rentă anuală de 38.500 lei, ca despăgubire pentru unele proprietăți ocupate de acel stat, pe care rentă a întrebuițat-o la susținerea școalelor noastre din Brașov până la 1897, când s'a sistat primirea ei, atât din partea guvernului nostru reg. ungar, cât și din partea guvernului român.

„În urma acelei sistări biserica Sf. Nicolae a întentat proces statului român, în decursul căruia inițindu-se

pertractări diplomatice între ambele guverne, cauza s'a complanat astfel:

„Ca statul român să despăgubească cu un capital de 962500 lei, plătit într'o rentă perpetuă cu 4%, care să se depună spre păstrare la cassa statului nostru din Budapesta, de unde apoi biserica se-și primească interesele de 38.400 lei, pe calea ministerului r. ung. de culte și instrucțiune publică, având despre întrebuițarea lor a da aceluiași minister socoteală pe calea consistorului.

„După-ce această complanare a fost acceptată și de biserica Sf. Nicolae, guvernul român a și depus la cassa centrală din Budapesta renta perpetuă de 962.500 lei, ale cărei interese de 4% s'au și plătit bisericii pe toți anii dela 1897 încoace.

„Prin asemenea regulare a acestei afaceri momentose și delicate a încetat nu numai îngrijirea noastră de soarta școalelor din Brașov, dar' și marea nemulțumire provenitoare din acea îngrijire, asigurându-se viitorul și dezvoltarea amintitelor școale pentru toate timpurile.

„Cătră acestea îmi iau voe a mai adăuga, că eu încă n'am primit actul de complanare dintre cele două guverne, cum și că după primirea aceluia nu voiu între-lăsa a-l comunica atât cu consistorul, cât și cu sinodul nostru archidieceșan, ambele mai deaproape interesate în cauză.

„Rog deci atât pe domnul interpelant, cât și pe măritul congres să binevoiască a lua acestea la cunoștință.

Interpelantul P. Cosma declară următoarele:

„1. Că averea bisericii S-tului Nicolae căpătată drept desdaunare dela România pentru bunuri și alte emolumente vechi, va să zică o avere curată parochială, care nu poate cădea sub măsurile art de lege XXX din 1883 §. 64, se administrează la guvern;

„2. că se consideră drept fundațiune, deși nu există act formal fundațional aprobat de autoritățile superioare bisericești.

„Aceste două lucruri constatate, pentru mine individual ar fi suficiente, ca să înceapă deja pașii, cei chemați, pentru sanarea ranelor ce prin aceasta s'au cauzat autonomiei bisericii noastre.

„Considerând însă, că afacerea încă nu este deplin terminată și congresul nu cunoaște însuși actul, care formează izvorul anomaliei create bisericii noastre, conced, că cea mai înaltă reprezentanță a bisericii nu poate privi sosit pentru sine momentul când este neapărat necesară intervenția ei. În speranță că la timpul seu sinodul archid. își va face datoria, iau spre știre și propun ca și congresul să iee spre știre răspunsul.

Urmează raportul archim. Aug. Hamsea asupra necesității schimbării Regulamentului parochial, reclamată din unele părți pentru dotația nouă a parochilor. Schimbarea acelui regulament — la propunerea consistorului mitropolitan deocambată se amână, neafându-se timpul oportun pentru aceasta.

Dr. Oncu referă despre lucrările delegațiunii în cauza de despărțire a credincioșilor noștri de către Sârbi.

Comisiunea propune următorul proiect de conclud: Delegațiunea congresuală instituită prin concludul congresului nostru național bisericesc adus în anul 1868 Nr. 222 din 1868.

Totodată ținând cont de motivele aduse de I. P. S. Sa dl archiepiscop și mitropolit pentru absolvarea sa de sub sarcina de a conduce în persoană afacerile delegațiunii amăsurat votului delegațiunii, și urmând și dispozițiile originale de constituire cuprinse în concludul Nr. 222 din 1868, congresul pe lângă persoana I. P. S. Sale archiepiscopului și mitropolitului I. Mețianu, ca president, prin aceasta institue și alege de vicepresident al delegațiunii congresuale pe P. S. Sa dl I. Goldiș, episcop al

Aradului, autorizat și însărcinat prin aceasta cu conducerea pe viitor a tuturor agendelor delegațiunii.

În fine, în considerare că mandatul celorlalți membri din delegațiune aleși prin concludul congresual de sub Nr. 185 din 1891 a expirat, — congresul decide să se îndeplinească prin alegere nouă încă în decursul acestei sesiuni un număr de cinci membri în delegațiuni pe un period de trei ani și anume: trei din diecesa Aradului și doi din diecesa Caransebeșului, cari împreună cu presidentul să formeze pe viitor delegațiunea noastră congresuală în toate afacerile de despărțire hierarhică.

Raportul delegațiunii asupra activității sale, în general să se iee la cunoștință și să se alătore la acte; în special în ceea ce privește partea financiară delegația împreună cu consistorul aradan să facă socoată amănunțită despre venite și spese dela instituire până acum și despre starea actuală a fondului, să lăcuideze cestiunea anticipațiilor și să facă demersurile necesare pentru încassarea lor, și despre toate acestea să presinte congresului proximo raport. La cestiunea mănăstirilor, dacă fondul nu are bani, să supoarte spesele să anticipeze spesele procesuale eparhiale pe al cărui teritoriu se află mănăstirea.

Punându-se la vot se primește propunerea comisiunii.

Petru Maior: Procanon.

Să risipesc cele ce împotriva acestei învățături aruncă Italianii.

(Continuare.)

Sf. Ioan Gură-de aur așa cuvântă: „Iubește-mă pe mine Petre, paște oile mele, care nu numai cătră Petru s'a zis, dar și cătră fieștecarele dintru noi, cărora, cât de mică turmă a fi incredințată să vede.“ Înțelege dară aceea sfântul, că cuvintele acele, paște oile mele întâi, și mai ales se înțeleg despre preoți, adecă despre Episcopi, Apostoli, nu doară lui Petru singur s'au zis acele, ci întocmai tuturor. Sf. Vasilie cel mare în orânduiala 22: „Aceasta însuși Christos ne 'nvață, carele pe Petru l'a pus după sine păstor bisericii sale. Petre iubește-mă, mai mult decât aceștia. Paște oile mele. Și afară de aceia tuturor de aci înainte, păstorilor și dascălilor aceeaș putere le-au dat.“

Dar aceasta însă bine să însemnezi, iubitorule de adevăr cetitorule! Că tocmai de s'ar înțelege și numai pentru Petru cuvintele acele, paște oile, și însăsemneze măcar ce putere are cuvântul acela (paște), mai mare putere nici cum nu va însăsemna decât cuvintele acele: „Pre cum m'au trimis pe mine Tatăl și eu trimit pe voi“, și: „mergând învățați toate limbile“ și altele, ce s'au zis de toți Apostolii întocmai. Au mai mult va fi a paște oile decât a învăța toată lumea, decât a fi trimis spre povățuirea lumii, întocmai precum a fost trimis dela Tatăl Christos?

Dar prin cuvintele acele: paște oile mele, n'a vrut Christos (zic protivnicii) a face pe Petru mai mare și mai puternic decât ceilalți. Cum numai lui Petru acum vorbește Christos, fiind toți Apostolii de față. Și pentru-ce cu atâta grijă i-l întreabă, iubeș-

ti-mă mai mult decât aceștia, adecă decât ceilalți Apostoli? Adevărat (zic ei) nu l'au întrebat de flori de măr acele, ci îi semn, că după treapta dragostei cei mai mari a lui Petru a vrut Christos și mai mult pe Petru a-l face. Mie nu mi-i voia la aceste nimica să răspund, căci răspunde Sf. Ciril Patriarchul dela Alexandria, carele la tâlcul cuvintelor Evangheliei mai sus pomenite așa grăește: Pentru-ce, va întreba neștine, numai pe Simon îl întreabă, sau ce e aceea, paște oile mele? Răspundem, pe neputincios acum îl iusănătoșează și întreită mărturisire la locul celei întreite lăpădări poștește, aceasta cea împotriva punându-se și greșelele cu îndreptarea răsplătindu-se. Căci ce s'a greșit cu cuvântul și întru aceea numai puterea și pricina greșelei, întru acelaș chip trebuie să se arate. Iar îl întreabă, oare iubește mai mult decât alții. Căci fiind-că mai mare milă a avut dela Domnul și cu mână mai darnică a căpătat ertarea păcatului, au nu mai mare iubire decât alții întru sine culegând, foarte cu mare bunăvoire făcătorului de bine al său va răsplăti? Căci, că pentru frica jidovilor și a ostașilor, cari venise să prindă pe Isus și cu groaznică moarte ei se lăuda, în fugă s'au întors ucenicii, este de obște lor tuturor; dar deosebi greșala a fost a lui Petru, că s'a lepădat de trei ori.

Drept aceea ca cel ce mai multă ertare decât alții a căpătat, pentru aceea se întreabă, ca să spuie oare iubește mai mult? Că după a Mântuitorului zisă, cui mai mult se iartă mai mult iubește. . . Drept aceea prin întreită a fericitului Petru mărturisire (a) păcatului cel cu întreită lucrare făcut se șterge. Dintru aceea apoi ce zice Domnul, paște mieii mei, să socotește a fi înoirea apostoliei ce i s'a dat, carea într'atâta desleagă ocară greșelelor și necazurile neputinții omeneștii le șterge“.

Nu e dar pentru-ce în întrebarea cea de trei ori să cercăm misteruri și lucruri ascunse. De trei ori Sf. Petru s'a lepădat de Christos, de trei ori îl întreabă iubești-mă.

Întrebarea cea de trei misteruri (cântă biserica în Mineiu pe Iunie 29 la Vecernie) aceasta Petre iubești-mă, lepădarea cea de trei ori Christos o au îndreptat. Iară îl întreabă iubești-mă mai mult decât aceștia, că trebuia Petru mai mult decât ceilalți să iubească pe Christos, fiind-că cui i se iartă mai mult, mai mult iubește, și lui Petru mai mare păcat i s'a ertat decât celorlalți, cari la patima lui Christos numai cât au fugit, iar de dânsul nu s'au lepădat precum s'a lepădat Petru. Ii zice iarăș, paște oile mele, că fiind-că Petru se lepădase de Christos, nu fără pricină se putea și el teme să nu fie căzut din vrednicia apostoliei; și ceilalți Apostoli să se îndoească și doară invinovătească; după ceea ce a zis Christos la Mat. c. 10 „care se va lepăda de mine înaintea oamenilor, mă voi lepăda și eu de dânsul“. Pentru aceea ca nici el să nu se mai teamă, nici ceilalți să nu se îndoească, după-ce înaintea tuturor a mărturisit, că-i pare rău de fapta ce a lucrat și

că iubește pe Christos, iarăș înainte tuturor îi înoeste apostolia, și-l vestește Apostol adevărat, zicându-i: Paște mieii mei, paște oile mele.

Și a zis Domnul: „Simone, Simone, iată satana v'au cerut pe voi să vă cearnă ca grâul, iar eu m'am rugat pentru tine să nu se îpuțineze credința ta, și tu oare-când înturnându-te întărește frații tăi“. (Luca c. 22. st. 31.)

Toți tâlcuitorii intru aceasta una înțeleg, cum-că Domnul Christos vorbește aci despre întoarcerea lui Petru dela păcatul cel mare, cu carele de trei ori s'a lepădat de Christos și despre vremea când Apostolii la patima Mântuitorului mare ispită au avut. Și aceasta se vede și din urmarea Evangheliei, că îndată zise Petru: „Doamne cu tine gata sunt și în temniță și la moarte a merge; iar el au zis: zic ție Petre, nu va cânta astăzi cocoșul până nu te vei lepăda de trei ori de mine, cum-că nu știi“. Două lucruri din locul acesta trag Italianii pentru Papa. Întâi că el este nesmântnic, căci este următor scaunului Sf. Petru și numai pentru Petru s'a rugat Christos să nu îpuțineze credința lui; drept-aceea nici a lui Petru, nici a următorilor lui credință nu putea să scadă, fiind-că rugăciunea lui Christos nu poate fi deșartă și fără lucrare. A doua a Papei dirigătorie este pe ceialalți Archierei, și toată Biserica intru credință fără smântnicie a întări a povățui și a o îndrepta, căci lui Petru s'a zis: „Și tu oare-când înturnându-te întărește frații tăi“, adecă pe Apostolii „cari (zice Corneliu, tâlcuitorul Italianilor) nu fără ocară au adevărat, că pleava au sburat și credința au perdut la patima lui Christos“, măcar că nu aflăm pe nici unul dintre Apostoli să se fie lepădat de Christos afară de Petru.

Nu mi-i voia mult să mă pricesc, chiar și ușor este înțelesul acestui loc al Evangheliei, numai fără patimă și fără cuget pământesc să-l cetești și să-l cumpănești. Domnul Christos mai nainte a văzut cum la patima Sfinției sale, diavolul, vrășmașul neamului omenesc, pe Apostoli va ispiti și ca grâul îi va cerne, și aceasta încă cu ochi procești, au văzut că Petru singur se va lepăda de Sfinția sa, precum și vestește: „zic ție Petre, nu va cânta astăzi cocoșul, până nu te vei lepăda de trei ori de mine“. Și măcar că era așa greu se păcătuiescă împotriva învățătorului, totuș, zice Mântuitorul, că se va milostivi spre dânsul și nu i va lăsa pe toți să piară, ci iarăș îi va ridica. „Iară eu m'am rugat pentru tine să nu îpuțineze credința ta“. Inșă fiind-că tu până acuma decât toți te-ai arătat mai cu mare râvnă spre mine, nu puținel vrei să smintești pe frații tăi, prin lepădarea ta de mine. Deci întorcându-te dela greșala lepădării, ridică aceasta scandală și sminteală și întoarce pe frații tăi la părerea cea bună, ce mai nainte au avut despre tine și cu pilda cea bună pe toți îi întărește: „Și tu oare-când înturnându-te întărește frații tăi“. Și adevărat i-a și întărit, căci

numai decât cântă cocoșul, și-'și aduse aminte Petru de cuvântul lui Christos cela ce-i zisese lui, „că nainte de cântatul cocoșului de trei ori te vei lepăda de mine, și eșind afară plângea cu amar.“ (Mat. c. 26). Și arată pocăință prin care nu puțin s'au zidit și s'au întărit cei ce au văzut ș'au auzit aceasta. Și de multe ori au întărit pe frați, arătându-și iarăș rivna cea mai de nainte spre Christos mai ales, când întrebându-l Isus: „Petre iubești-mă“, a răspuns: „Doamne știi că te iubesc“ (Ioan c. 21). Dar să auzim, ce învață despre aceste Ioan-gură-de-aur, în voroava 52. Evanghelia dela Mateiu: „Iară cum-că pentru aceea l'au lăsat, ca după aceea să-'l îndrepte, ascultă, ce zice: „Iar eu m'am rugat pentru tine ca să nu îpuțineze credința ta“. Căci aceasta a zis'o ca mai tare să-l atingă și să arate că căderea lui este mai rea decât a celorlalți și de mai mare ajutor are lipsă, căci îndoită greșală era, și că s'a pus împotriva și că s'a socotit a fi mai mult decât alții, a treia mai grea este, că a gândit a fi dela sine tot. Aceste ca să le vindece a lăsat să se întemple căderea, pentru aceea lășând pe ceialalți, cătră dânsul vorbește: „Simone, Simone, iată satana v'a cerut pe voi să vă cearnă ca grâul“, adecă ca să-i turbure și să-i ispitească. Iar eu m'am rugat pentru tine ca să nu îpuțineze credința ta. Și pentru-ce, dacă pe toți i-a cerut, n'a zis: Pentru toți m'am rugat? Au nu e adevăr ceea ce am zis mai sus? că adecă să-l mustre și să arate că mai greu decât ceialalți a căzut, cătră dânsul îndreaptă vorba“.

(Va urma).

Iconografie creștină.

În fața reprezentărilor neschimbate ale artei bizantine, care în decursul atâtor veacuri au fost reproduse în lumea creștină din Orient și cari azi încă sunt singurele admise în biserica ortodoxă, se naște în mod firesc întrebarea, dacă aceste tipuri neschimbate au fost astfel plătuite de la început, sau au încercat și ele evoluțiunea caracteristică a operelor de artă.

În urma cunoașterii amănunțite a manifestărilor artistice de pe suprafața pământului și mai cu seamă a rămășițelor artistice ce atâtea secole au zăcut ascunse în întunericul catacombelor, originea și evoluția artei creștine se poate dovedi printr'un șir aproape neîntrerupt de documente. Ea se deosebete prin felul aparițiunei: pe când artele nou-venite în genere se dezvoltă pe ruinele unor civilizațiuni dispărute, arta creștină din contră se ivește și se dezvoltă în felul ei propriu, alături și contemporan cu sora mai bătrână în vârstă, cu arta romană, de la care face numeroase împrumuturi. Astfel, pe când arta păgână trăia la suprafață, pe sub pământ era în germen o credință nouă și o artă nouă. Idealurilor înalte și doctrinei bine-făcătoare din umilele și totunecoasele retrageri ale primilor creștini corespundea la suprafața pământului luxul și desfrânarea împăraților romani, cu bogatele palate de marmoră și splendidele circouri, în care se aduna poporul, setos de sînge, să aplaude succesele de gladiator ale unui împărat nebun.

Glasul curat al creștinilor singur inșă a rășbit până la Dumnezeu a tot puternic.

Lângă galeriile subterane și peste ruinele splendoarei păgâne se ridică azi lumea creștină cu o artă a ei proprie și înfloritoare.

Desvoltarea acestei arte nu s'a făcut de cit încot și treptat.

Biserica creștină, îndată ce s'a despărțit de Sinagogă — inimica reprezentărilor figurate permise pictura și sculptura numai pe ascunse, la lumina slabă a lămpilor din catacombe. Cimitirele servind în același timp și cultului, vedem pictându-se și sculptându-se pe primele morminte scene relative la cultul morților și la diferitele mistere ale bisericii. Aceste prime încercări artistice nu sunt însă impuse de credința cea nouă, ci numai niște impulsuri ale spiritului de imitațiune, comun tuturor noilor organizări sociale: nu le-a fost posibil, creștinilor, să se desvolte fără a face împrumuturi de la civilizația deja existentă. Astfel vedem în cimitirele creștine decorațiuni luate după sarcofagele și templele romane sau chiar unele și scene întregi din care se îndepărtau cu îngrijire imaginile și atributele neadmise de noua credință.

Neavând răgazul necesar pentru a pute crea tipuri noi și preocupați numai să reprezinte unele figuri sau scene biblice, artiștii catacombelor se mulțumesc cu acest compromis dintre arta creștină și cea păgână și simbolurile odată admise se reproduc apoi, devenind cu timpul clișei consacrate, de care nu se mai pot depărta.

Schimbările aduse de Constantin cel Mare în viața politică și socială influențează și această artă, închisă într'un simbolism prea îngust față cu noile tendințe și marile aspirațiuni ale creștinismului acum triumfător.

Eșiți din întunec, pictorii se încumetă a picta pe zidurile largi ale basilicelor scene din viața reală a martirilor, voind să afirme astfel pe de-o parte siguranța de care se bucură biserica creștină în acea epocă, iar pe de alta să immortalizeze în fresce epopea primei creștinătăți.

Aceste picturi murale sunt baza iconografiei creștine. Se ivește acum o cestiune din cele mai însemnate și anume de a ști dacă primii creștini au avut sau nu portrete autentice sau imagini contemporane ale Mântuitorului, ale Sf. Fecioare sau ale Apostolilor, mai toți contemporani cu arta catacombelor.

Știut este că primii șefi ai societății creștine erau aproape tot atât de exclusiviști ca și predecesorii lor din doctrina judaică în ceea ce privește imitațiunea artistică a chipului omenesc. Artiștii sau făuritorii de idoli, ca și astrologii, erau considerați de Părinții bisericii ca reprezentanți ai superstițiilor păgâne, refuzându-li-se uneori din această cauză chiar botezul în noua credință. Acestea sunt motivele pentru cari, în primele trei secole creștine, nu întâlnim imagini pământești ale Mântuitorului ci numai reprezentări simbolice ale lui Christos, ca: crucea, peștele, sau alegorii ca: păstorul cel bun, Orfeu și altele multe, pe lângă cari se adaogă uneori și figura ideală a unui tânăr imberb.

De și foarte rare, totuși însă permise de Biserică sunt deja imaginele în epoca lui Constantin cel Mare, căci vedem pe sora acestuia, cerând lui Eusebiu, episcop al Cezariei, să-i procure un portret al Mântuitorului.

Tot din Eusebiu știm că existau, la Gnosticii Karpocrațiani, portrete și imagini de aur și argint ale lui Christos, una din ele aflându-se chiar în posesia împăratului păgân Alexandru Sever. Cum era reprezentat Christ pe aceste portrete nu putem ști, de oare-ce nici una din menționatele imagini nu ne-a fost păstrată, nici din textele vechi nu ne putem face o idee sigură despre figura lui Christos. Căci, pe când Tertulian, Ciprian, Cirill din Alexandria și alți părinți ai bisericii, neagă frumusețea înfățișării trupesti a lui Christos, Chrisostom din contră ni-l reprezintă ca una din cele mai splendide aparițiuni.

Și nu numai când sevășia vre-o minune, dar în or-ce loc și ori-ce timp figura lui Christos atrăgea privirea tuturor prin splendoarea și mărirea sa, adaogă Chrisostom și împreună cu el alți Părinți ai Bisericii.

O descriere mai precisă ne dă Sf. Ioan Damasceanul într'o scriere adresată Împăratului Teofil în secolul al 8-lea, și acest text amplificat se regăsește și în codicele de pictură de la sfântul Munte. După aceste notițe ne putem reprezenta pe Mântuitor, înalt de statură, cu capul cam plecat, culoarea feței gălbue, ochii mari și frumoși, sprincenele împreunate, părul creț și puțin bălan, iar barba neagră; degetele mâinilor cam lungi dar bine proporționate.

Trăsura caracteristică: blândețea ce se desprinde din întreaga-i ființă.

Acestea sunt singurele notițe documentate — pe lângă altele multe apocrife — despre înfățișarea Fiului lui Dumnezeu în a Sa intrupare omenească.

Variațiunile acestui tip sunt neînsemnate; în secolul al 4-lea deja exista prototipul Christului bizantin cu figura ovală, barba lungă, expresia feței ștearsă și neanimată, totuși însă solemnă și impunătoare, după cum îl întâlnim pentru prima oară în mosaicul din S. Paolo fuori le mure și S. Appollinari din Ravenna.

Acest portret-tip se păstrează neschimbat în arta bizantină din Orient și se împământenește și în țările române, pe când în Occident el este supus unor continue preschimbări și în curând, după Cimabue, vedem că figura schematică bizantină își pierde rigiditatea, se însufletește, ia forme din ce în ce mai ideale și plăcute, ajungând a ne da chipuri neperitoare, grație frumuseții și intensității expresiunii de divinitate ce le caracteriză; precum e de pildă figura Mântuitorului din „Cina cea de taină“ a lui Leonardo da Vinci.

„Apostolul.“

D I V E R S E.

* „Apostolul“, este titlul unui nou ziar săptămânul ce apare în București. Noul nostru confrate explică la locul de frunte al primului său număr tendința pentru care a apărut și ideile pentru a căror isbândă a desfăcut steagul.

„Apostolul“ va lupta pentru a împiedica decadența, pricinuită de necredință; va lupta pentru a produce o „atmosferă sănătoasă de credință și de moralitate, umplând inimile de nobile și generoase aventuri și obicinuid (pe oameni) să găsească mulțumirea supremă în muncă, în cumpătare, în iubire, în jertfă și în practicarea virtuții.“

Valorosului confrate în zicem: bine ai venit, viață lungă și în lupta mare bituință!

* *Sfințire de biserică.* În Dumineca trecută s'a sfințit biserica română gr.-or. din Moldova-nouă având de nași pe d-na Silvia Oprea și pe cunoscutul donator părintele I. Petroviciu din Ciclova-română. Actul sfințirii l'au îndeplinit preoții din loc Traian Oprea și Aurel Popovici cu asistența bine glăsuitorului Cornel Panciovă, capelan în Jertof. Solemnitatea s'a făcut cu mare pompă religioasă, participând la ea mulțime de public român și străin, în frunte cu autoritățile civile din comună. Preotul Petroviciu a făcut bisericii un dar de 100 coroane. Sfințirea a fost reclamată de repararea ce s'a făcut bisericii, acoperirea cu tinichea și pictarea dinlăuntru, cu care s'au spesat vr'o patru mii coroane.

* *Sfințirea bisericii din Sibiu, suburbiul Iosefin.* Duminecă la 15/28 Octobre a. c. Înalt Prea

Sfinția Sa Mitropolitul Ioan Mețianu a îndeplinit actul sfințirii, asistat de P. C. Sa archimandritul Dr. Ilarion Pușcariu, protopresbiterul Ioan Papiu, ieromonachul Dr. Eusebiu Roșca, administratorul parochial Petru Simțion și diaconii Dr. Elie Cristea și Demetriu Câmpean.

După ritualele obicinuite și precise I. P. S. Sa la finea liturgiei a ținut poporenilor o cuvântare îndemnându-i la viață morală, la cruce și mai ales punându-le la inimă se folosească școalele din Sibiu și să dea creșterea pruncilor, care e cea mai solidă și mai sigură avere materială și morală ce le pot da.

A povățuit pe credincioși să cerceteze biserica, să țină la datoriile și legea noastră străbună și să nu înstrăineze la străini pământul și casele lor erezite dela moși și strămoși, ori câte ocazini admeniteare li s'ar oferi, căci moșia vândută și ajunsă în mâni străine este o pierdere națională ireparabilă.

La actul sfințirii au participat toți asesorii consistoriali, profesorii seminariali, numeroasă inteligență din Sibiu-cetate, elevii seminarului, iar cântările liturgice le-a executat corul elevilor seminariai sub conducerea profesorului lor dl. Timoteiu Popoviciu.

* *Transcrierea psaltichiei pe note lincare moderne*, datorită inițiativei fericitului întru pomenire episcop Melchisedec, este pusă acum la ordinea zilei. Amintitul episcop, în viață fiind, a însărcinat cu această lucrare de d-l Musicescu, pe d-l Caudella și pe un al treilea profesor de musică. Pentru începerea acestei colosale lucrări artistice episcopul Melchisedec a pus la dispoziția acestei comisii un ajutor de 14—15 mii lei.

* *„Soarele“* este titlul unui nou organ al școalelor și bisericilor române din Turcia. Numărul prim al noului ziar a apărut deja și programul lui este: să lupte pentru progresul școlii și al bisericii române din Turcia. „Soarele“ promite a exclude din coloanele sale politica cu totul, și să se ocupe numai cu chestiuni școlare, bisericesti și economice. „Soarele“ apare și se vinde în Macedonia.

* *Examen de calificare preoțască* în Arad. Dnii Dr. Teodor Botiș, Ioan Iercoșan, Lazar Vraciu și Liviu Rațiu (preot în Chișinen) supunându-se examenului recerut, au fost calificați pentru parochii de clasa I; iar dnii Iuliu Lăzărescu, George Petrovici și Gavril Popluca, pentru parochii de cl. II.

Comisiunea de examinare a fost presidiată de P. S. Sa Episcopul Goldiș.

* *Avis pentru domnii învățători*. Aduc la cunoștința domnilor învățători români, că se află sub tipar și în curând va apărea Geografia pentru școalele populare române, de Nicolau Pop, fost corector la gimnasiul român din Brașov, în edițiunea a noua, cu multe ilustrațiuni, harte și cu harta Ungariei colorată, edițiune îndreptată și potrivită celui mai nou plan ministerial de învățământ. Cartea aceasta se poate procura încă de acum la subscrierul, precum și la toate librăriile. La 10 exemplare servesc cu unul pe deasupra gratis. — H. Zeidner, editor de cărți școlare în Brașov.

* *Episcopat catolic în Cernăuți*. Cum restesc ziarele polone din Galiția, se plănuște înființarea unui episcopat german rom. cat. în Cernăuți. E vorba, ca acest episcopat să contracareze slavizarea Germanilor din Bucovina.

* *Gimnasiu în Abrud*. În Munții-Apuseni de un timp încoace s'a pus la cale o mișcare pentru a se cere dela guvern să înființeze în Abrud gimnasiu de stat. Acțiunea isvorește din cercurile maghiare.

* *Expoziția de vite* arangeată de „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu“ se va ține Duminecă în 4 Noemvrie n. a. c., în opidul Mercuria. La această expoziție sunt admise vitele locuitorilor din comunele Mercuria, Jina, Rod, Dobârca, Apoldul de sus, Apoldul-de-jos, Ludoș, Gârbova, Reciu și Cârpenig.

* *Mine de aur în Caraș-Severin*. În hotarul comunei Obreja din comitatul Caraș-Severin, pe moșiile Comunității de avere a fostilor grănițeri, s'au aflat bogate vine de aur. Exploatarea a luat-o în arendă întreprinzătorul Bach.

* *Falsificarea de vinuri în secolul al 18-lea*. Falsificarea vinurilor, ca multe alte rele, datează din timpuri vechi. Încă la începutul secolului al 18-lea s'au iscat multe plângeri pentru abuzurile ce se făceau cu vinurile de Tokai, ba așa departe ajunseseră cu falsificarea vinurilor, încât guvernamentul vecinei Polonie a admoniat pentru aceasta autoritățile superioare de guvernament ungare. Plângerile au devenit tot mai dese, așa că a trebuit să aducă Ungurii articolul de lege 118 din 1723 prin care se dispune: „pentru-ca binele public să nu sufere din cauza înșelătorilor privaților, e dreptate, ca cei ce falsifică, fie în ori-ce mod, vinurile mai alese, sau le înlocuiesc cu alte vinuri mai rele și le vând sub numele vinurilor celor bune, să fie numai decât pedepsiți nimicindu-li-se toate vinurile“. — Într'o altă lege adusă în 1729 art. 12 se obligă de-adeptul autoritățile ca „se îngrijească cu diligență de falsificării de vinuri și să-i pedepsească în mod esemplar“. — Va să zică încă pe la începutul veacului al 18-lea se făcetu în țara noastră legi pentru pedepsirea cât mai aspră a falsificătorilor de vinuri.

* *Un congres al meseriașilor români*. Sâmbăta trecută s'a deschis în București cel dintâiu Congres al meseriașilor români din toată România. Președinte al Congresului a fost ales dl. Tache Georgescu. În prima zi a Congresului s'au cetit mai multe memorii ale meseriașilor din diferite orașe, s'au făcut mai multe propuneri și s'a expedit o telegramă M. S. Regulul la Sinaia. În ședința de Duminecă s'a discutat și s'a votat un memoriu al meseriașilor din București, destinat a fi prezentat Corpurilor legiuitoare pentru a servi ca basă a unui proiect de lege pentru încurajarea meseriașilor români. Duminecă după amiază s'au primit mai multe moțiuni și s'a recunoscut ziarul „Meseriașul“ ca organ al corporațiunei. După ce s'a declarat închisă discuțiunea asupra memoriului meseriașilor, președintele Congresului a pronunțat o entusiastă cuvântare, în care aduce elogiul operei congresului și a propus, ca dl. deputat Brătescu să fie însărcinat cu prezentarea memoriului meseriașilor în Parlament.

* *Desvoltarea puternică a Rusiei*. O foaie rusească dă amănunte despre felul în care să desvoaltă Rusia în toată puterea ei. Iată câteva din aceste date:

Azi în Rusia sunt deja atâtea societăți industriale, că numai capitalele lor trec peste 2 miliarde de ruble (2000 de milioane ruble, sau 20 de mii de milioane floreni!). În anul trecut s'au înființat de nou 57 societăți pe acții, cu capitaluri străine, laolaltă de 237 milioane ruble.

Producția fabricelor rusești se urcă deja la 4 și 1/2 miliarde ruble pe an, adică în preț de atâta produc ele lucruri de fabrică.

Școale comerciale erau, până acum trei ani, abia 10 în Rusia. Iar' în cei din urmă 3 ani ele s'au înmulțit dela 10 la 115.

Toate sunt semne, că în Rusia se lucrează din greu ca atât comerțul cât și industria să fie ridicate, în mersul cel mai repede. Căci temeiul la toată înălțarea unei națiuni, este întărirea bunei stări materiale, în care puternică parte are negoțul și industria.

* **Alcoolismul în Rusia.** Nicăiri efectele beției nu sunt mai grozave ca în marele imperiu de Nord. Acolo beția a ajuns adevărată cangrenă socială. Alcoolismul este produs în Rusia nu atât din cauza cantității de alcool, ce se absoarbe, cât din cauza proastei calități a băuturilor.

Spiritul acolo nu este decât de 90° pe când la noi este de 96° și lipsit de impurități, nu cum este cel rusesc.

În Rusia mor în fie-care an peste 5000 inși din cauza beției. După calculul profesorului de psihiatrie Merjeevsky, în Rusia numărul sdruncinațiilor sufletește, din cauza beției, atinge colosala cifră de 42 la sută din numărul total al nebunilor. Din 300 copii isbiți de epilepsie, 145 au fost născuți din părinți alcoolici. De aceea se fac în Rusia toate eforturile posibile pentru combaterea marelui rău.

* **Limba română ca obiect de învățământ în școlile de cadeți.** Ministrul comun de război a dispus, ca cu începerea anului școlar present limba română să se propună în mod obligatoriu în școala de cadeți din Căminț în Slavonia, nu numai pentru români, ci pentru toți elevii acestei școli. Propunerea acastui obiect de învățământ s'a încredințat profesorului dela această școală, căpitanului dela reg. 2 de infanterie Ioan Voicu, de origine din Gura-Riului, comitatul Sibiiului.

Nr. 10/1900—1901.

Convocare.

Basati pe dispozițiunile §-lui 23 al statutelor și pe concludul privitor la această afaere din conferința premească, convocăm membrii despărțământului și pe toți binevoitorii și spriginitorii învățământului la prima conferință din anul administrativ curent, ce se va ține în școala noastră confesională din Arad-Șega, Mercuri în 7 Novembre nou (25 Octombree vechiu) 1900.

Programa :

1. La 9 oare a. m. intrunire la gara din Arad și excursiune cu tramvaiul la școala din Șega.
 2. Asistare la chemarea Duhului Sfânt.
 3. Ascultarea prelegerii în școala conmembrului Ioan Vancu.
 4. După dimiterea școlarilor deschiderea conferinței și bineveniarea oaspeților.
 5. Constatarea prezențelor.
 6. Autenticarea protocolului conferinței premerse.
 7. Raportul presiului.
 8. Esecutarea concludelor adunării generale.
 9. Disertațiuni și prelegeri practice.
 10. Insciere de membri.
 11. Rapoartele cassarului și bibliotecarului, aranjarea afacerilor de cassă.
 12. Propuneri și interpelări.
 13. Defigerea timpului și locul pentru proxima conferință.
 14. Închiderea conferinței.
- Arad, 2/15 Octombree 1900.

Ioșif Moldovan,
președinte.

Stefan Roja,
secretar.

Concurs.

Pentru deplinirea parohiei din **Timișoara-Elisabetin** (Maerile v., ppresbiteratul Timișorii), devenită vacantă prin răposarea parochului Petru Anca se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul diecesan „Biserica și Școala“.

Beneficiul anual consistă: 1) din reluțiunea sesiunei parohiale de 840 coroane, ce se răspund regulat și decursiv din cassa magistratului orășense; 2) din folosirea gratuită a cortelului constatator din 2 ch. li, cuină, podrum și apartinetoarele; 3) din stola usuată; 4) din birul preoțesc, 2 coroane dela credincioșii cari posed casă proprie, și 1 corcană dela jeleri, — toate aceste dau un venit de 1640 coroane. Văduva preoteasă se bucură de dreptul vidual, asigurat prin §-ul 8 al Regulamentului pentru parohii. Alesul va fi obligat să prov. dă, fără alta remunerațiune, învățământul religios la școala confesională locală.

Preferință vor avé acei recurenți cari vor puté dovedi calificațiune specială din limba și literatura română.

Parochia fiind de clasa primă, dela concurenți se cere calificațiunea prescrișă în §-ul 15 lit. a) a Regulamentului pentru parohii.

Recursele sunt a se înainta în termenul de sus la P. O. oficiu ppresbiteral al Timișorii în Timișoara (Fabric). Reflectanții vor avea să se presente în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică, cu observarea §-ului 18 din Regulamentul pentru parohii, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Dat, din ședința comitetului parochial ținută în Timișoara-Elisabetin, la 18 Septemvree (1 Octomvree) 1900,

Comitetul parochial:

Costa Mihailovici, m. p.
președinte.

Cu consensul ppresbr. Dr. TR. PUTICI, m. p.

LICITAȚIUNE MINUENDĂ.

Pe baza încuviințării Ven. Consistor diecesan din Arad dato 6/19 Septemvree Nr. 6844/1900, se escrie licitațiune publică minuendă, pentru acoperirea turnului cu tînchea de aramă roșie, dela biserică gr. or. rom. din **Lipova**, cu prețul de esclamară 3560 fl. 11 cr. sau, 7120 coroane și 22 fileri.

Licitațiunea se va ține la 26 Octombree st. v. (8 Novembre st. n.) 1900 la 3 oare d. m. în școala confesională din loc.

Specificarea de spese se poate vedé ori și când la oficiul parochial din Lipova. Planul acoperirii este tot cel vechiu.

Întreprinzătorii se vor presenta la fața locului, unde li se vor face cunoscuté condițiunile lucrului.

Cel-ce voește a primi lucrul, va trebui se depună vadiu de 10%.

Numai măestri esperți și bine pricepuți se vor admite la licitațiune.

Lipova din ședința comitetului parochial rom. gr. or. ținută la 10/23 Septemvree 1900.

Ioan Cimponeriu,
președ. com. par.

Ioan Lucaciu,
not. com. par.